

ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Éves számok 12 krjával kaphatók a kiadóhivatalban

BARSA.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlönet 5 frt, kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 frt fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr
A nyiltérben:
 minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-írások, el-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

GAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
 vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takaréki- és Hiteletintézet épület) kérjük utasítani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A cselédviszony.

Közgazdaságunk érdekében a naponta súlyosabban érezhető cselédbajhoz kívánunk ezuttal hozzászólni, melynek helyes megoldása legégetőbb kérdéseink egyike.

Oly ismeretes és mindennapi ezen baj nemcsak minálunk, hanem az ország határán túl is, hogy annak sokféleségeit elősorolni feleslegesnek tartjuk s inkább általánosságban akarunk a tárgyhoz szólni, különösen pedig vidékünk és vármegyénket érdeklőleg.

Tapasztaljuk mindnyájan, hogy a cselédtartás évről-évre mindinkább több okot szolgáltat az elégtelenségre; ha talán az egyik vidéken a baj valamivel kevésbé súlyos, mint más vidéken, ha az egész évre szegődött házas cselédnél a viszony valamivel jobb, mint a szabad ellátás mellett egész évre vagy csak egy hónapra fogadott nőtlen vagy házasság nélküli cselédnél, egészben véve kétségtelen, hogy a cseléd-kalamitás létezik.

A legerjedtebb panasz különösen a nőtlen és hajadon szolgálomelyre esik, a mely ősszel, a sürgős mezei munkálatok megszűntével, seregesen tódul ki a városokba szolgálatot keresni, de már előre jól kiszámított fufangossággal alig hogy kitavasodik és a vidéken a mezei munka keresetet nyújt, a szolgálatot felmondja, rendesen azzal állván elő, hogy szülői betegek, öregek stb. minnek folytán hazahívják. A munkaadó magán segíteni nem tud, mert az esetben is, ha időn kívül ott hagyná helyét a cseléd és cselédrendszerünk által hatóságilag kényszerítettnek is a további szolgáltra, az ily kényszer-szolgálatban ugyan nincs köszönet, mert a cseléd szüntelen okot adhat az elégedetlenségre, úgy, hogy végre a cselédtartó gazda is örül, ha az éfélé kényszerített cselédjétől mielőbb megszabadulhat.

Azon kérdés merül fel tehát, hogy ezen tapasztalt bajokon miként lehetne segíteni?

Nézetünk szerint, hogy a cseléd az időnkivüli szolgálat elhagyásától megakadályoztassék, a következőleg lehetne a legkönnyebben és legigazságosabban czélt érni: A kiegyezett évi bérösszeg nem, mint eddig szokásban van, havonként vagy negyedévenként egyenlő részletekben, hanem egy bizonyos, de időszaki munkák fontosságához arányosított, a munkások kisebb vagy nagyobb kinalatához mérve, egy megállapítandó általános, a közönység részéről elfogadott és a törvényhatóság által megerősített, kötelező, „bérkules” szerint volna kiadandó.

Ezen általános bérkulesnak lehetőleg a legegyszerűbbnek kellene lennie, hogy mindenki által könnyen megérthető és kezelhető legyen, hogy azaz a legkülönbözőbb béreket, úgy a készpénzt, mint a terményjárandóságokat, könnyen ki lehessen számítani.

Mi az év 12 hónapját a bérkules szerint 3, négy-négy havi osztályba óhajtának beosztani, összesen 24 osztórészlettel és pedig:

az I. csoportba esnének január, február, november és december hónapok, mint a melyekre a legkevesebb mezei munka esik s ennek folytán a szolgálati kinalat a legnagyobb. Ezen csoport minden hónapjára csak egy-egy részletet juttatnánk.

A II-ik csoportba sorozhatjuk márczius, április, szeptember és október hónapokat, mint a melyekben a mezei munka már szaporodik, a cseléd-szolgálati kinalat is kevesebb. Ezen hónapokra az osztórészletekből már többet juttatnánk, még pedig minden hóra két, illetőleg ezen 4 havi csoportra összesen 8 osztórészletet.

A III-ik csoportba sorozzuk május, június, július és augusztus hónapokat,

a melyekbe a legsürgösebb és legterheesebb mezei munkák esnek, a cseléd-szolgálati kinalat a legesekélyebb s azért ezen osztályban minden hóra legtöbbet, azaz 3 osztórészletet, vagyis ezen négy havi csoportra összesen 12 osztórészletet juttatnánk.

Miután a bérkules a most divó vagy jövőre a felek között szabad tetzés szerint megállapítandó, különféle bérösszegeket, — legyenek azok csak készpénzben, vagy készpénz- és termékekben, — legkevésbé sem befolyásolja, az mindenkor egyaránt alkalmazható.

Ilyen módon azon cseléd, a ki egész évre szegődött s az egész évet ki is töltötte, egész évi illetményéhez jutna; oly cseléd azonban, ki csak kiutalva, néhány hónapot töltene szolgálatban, csak azon időtartamra megérdemelt osztórészletekben részesülhetne.

Nem állítjuk, hogy a fenti bérkules minden esetben alkalmazva, a viszonyoknak tökéletesen megfelelni és elismerjük, hogy lehetne több- és másfélét is felállítani, de — amint már előzőleg kifejeztük — a gyakorlati használatra csak egyet és a lehető legegyszerűbbet kellene alkalmazásba venni, hogy az abból támadható bonyodalmaik elkerültesse.

Nem egészen új az eszme; a „Pozsonyvidéki Lapok” ily irányu mozgalmat indított már vidéke érdekében. Mi is felvetjük az eszmét s meg vagyunk győződve, hogy annak keresztülvitele üdvös eredményeket szül.

Elmondottuk e tárgyban nézetünket, a melyet ajánlunk az érdekelt közönség figyelmébe. Ha vannak, a kik a cselédbajokon segíteni óhajtván, velünk szemben eltérő nézetet vallanak, vagy egy más, jobb és gyakorlatibb módon vélik a baj orvosolhatóságát, nézeteiknek a legszívesebben engedünk tért lapunk hasábjain.

Léva rendezett tanácsu város szervezési szabályrendeletének tervezete

III. FEJEZET.

A közigazgatási tanács.

24. §.

A tanács áll: a polgármesterből, min elnökből, a rendőrkapitányból, 4 fizetési tanácsnokból, a főjegyzőből, tisztiügyészből és orvosból, mint tagokból.

Határozatait a tanács rendes és rendkívüli ülésein mint testület hozza meg.

Érvényes határozathozatalra azonban az elnökön és jegyzőn kívül legalább három tanácsag jelenléte szükséges.

A tanács, illetőleg annak minden tagja a hozzátartozó ügyek elintézéséért — tüvény értelmében felelős.

A tanács vagy polgármester felhívására a tanácsülésben mindegyik tisztviselő megjelenni és a szükséges felvilágosítást vagy véleményt előterjeszteni köteles.

25. §.

A közigazgatási tanács végrehajtja felsőbb közigazgatási hatóságok rendeleteit s a képviselőtestület határozatait, egyszer mind elsőfokú közigazgatási hatóság min azon ügyekben, melyeket a törvények felsőbb hatósági rendeletek a községek utalnak, ha azok a képviselőtestületi közgyűlésnek fenntartva, vagy a polgármester rendőrkapitány és árvaszék hatásköré utalva nincsenek. A rendőrkapitány által az alábbi fejezetben szabályozott hatáskörében ellátott ügyekben pedig, — amennyiben a törvény másként nem intézkedik, másodfokú közigazgatási hatóságot képez.

Különösen a tanács hatásköréhez tartozik:

1. A város szellemi és anyagi érdekének gondozása, kezdeményezés és előkészítés a város önkormányzati életére az általános közigazgatásra vonatkozó ügyekben; továbbá a város vagyonának hasznosításáról és jövedelmének fokozásáról való gondoskodás.

2. A közgyűlés fontosabb tárgyainak rendszeres előkészítése, felszerelése és azok

TÁRCZA.

Karnevál ő fensége.

Beküldtem a névjegyemet a kis libériás Amortól Karnevál herceg ő fenségéhez. — Igen barátságosan fogadott és nyomban bemutatott fenséges nejének: madame Tepszichorének is.

— Mit gondolt fenség — kérdém — az ideai farsangnak lesz-e kellő eredménye?

— Azt az mutatná, ha jövőre megint lépszámlálást rendeznének.

— Isten mentsen! hisz még a mostanival sincsenek rendben, de azért, hogy csak minden tizedik évben történik.

— Hjah, vszágiró barátom! — folytató, egy hintaszékbe vetve fenséges testét — önöknél a rendetlenség oly rendesen tart, hogy a természetes rend jellegét vindiálja magának.

— Igaza van fenség; mert valóban a rendesen tartó rendetlenség nálunk a rend.

— De hagyjuk a politikát. — Mondja csak, vszágiró barátom, van-e az idén sok fűjhezmenendő leány?

— Ojjé, évről-évre nő a létszámuk.

— Hm, hm, akkor mégis hevesebben kell a dologhoz látnom, hogy restanciában maradnak. Különben nem duzzognak, hogy az idén rövid vizitet tartók?

— A leányok és mamák aprehendálnak, de a papák . . . szegény papák részletfizetésre örülnek rajta.

— Hogyan?

— Fenség nem is tudja, hány váltót hoz a világra évenként, hány giránt fon be és hány leányos papát kopaszt meg, ah —

— Hjah barátom, arról én nem tehetek, ha úgy leszál a lányok ázsioja és a házasulandó fiatal embereké úgy felszököt; nagyon természetes, hogy a differenciát a hitel pótolja, igen: a hitel, ez a legujabb nagyhatalom.

— Tudja mit, fenség? teszek én egy propezióziót.

— Nos?

— Fordítson fenség a dolgon.

— Hogyan?

— Udvaroltasson ezentúl a lányokkal, tánczoltasson csupa damenwalt és . . .

— És aztán?

— Kéresse meg a lányokkal a fiatal embereket. Meglássa, hogy egészen más világ lesz. Primo: a lányok udvarlása behizelgőbb, szekundo: a lányok tánczrakérése kizárja a petrezselyemárulhatást, tercio: a lányoknak egy megkért fiatal ember se adhat kosarat és okvetlen abonátatja magát.

— Mond valamit, barátocskám; noha az eszme nem új. Meg is kezdem még az idén; még a rövid idő alatt is, a mig uralmam tart, lehet valami jó eredménye s önt is megjutalmazom, ha jól sikerül a reform.

— Fenség, a reform már maga jutalmazna meg engem, ha meghonosul.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, instálom, hogy én már hat lányt kértem meg és mindegyiktől kosarat kaptam. Ha azonban a hetedik eset-

ben ő kér meg engem, én okvetlen elfogadom, még ha — — —

— Anyóst hoz is?

— Adieu!!

Don Cupido.

Dalok.

I.

Haragszik az édes anyád —

Miért járok én felétek?

Pedig, hidd el, édes rózsám,

Nincsen abban semmi vétek.

Nem is tudom hogyan, mikép?

Csak ott állok előttem . . .

Hogysne, hisz minden utca

Kis tanyitok felé vezet.

II.

Raggogj, raggogj fényes csillag,

Raggogj, raggogj az égen!

Mig a rózsám, kedves rózsám

Kis ablakát elérem.

Hogya aztán valahára

Hajlokába betérek,

Nem bánom én, ha elvesz is,

Ha elvesz is a fényed . . .

Barna felhő vess árnyékot,

Árnyékot az utamra.

Ne lássa meg az a csalfa,

Ha rigad a galambja.

Sötétül el hajnalcsillag,

Sápadjon el a fényed:

Hogy ne lássa az én könyöm,

Te fájjon a szegénynek!

Doktor Ferencz.

vonatkozólag véleményes javaslatok előterjesztése.

3. A költségvetési előirányzatnak a számvetés javaslata alapján való elkészítése, a költségvetés végrehajtása az annak keretén belül való utalványozás.

4. Az adó- és közmunka-összeírás, adó-kivetés és behajtás.

5. A város jövedelmeinek s a pénztári kezelésnek ellenőrzése.

6. Az alapítványi pénztárakra, intézetekre és alapítványokra való felügyelet.

7. A kereskedelmi, ipar-, építkezési, közvezési és csatornázási ügyek körüli eljárás.

8. Tankötelesek összeírása.

9. A közegészségügyi rendeletek végrehajtása feletti felügyelet.

10. A szegényügy ellátása s az erre vonatkozó évi jelentés elkészítése.

11. Katonabeszállásolás.

12. A város ingó és ingatlan vagyonáról szóló leltárnak, az időközi változások pontos kitüntetésével, egy a községi számadásoknak az előirt időben való elkészítése.

13. A tisztán községi utak s egyéb közlekedési eszközök feletti gondoskodás.

14. Az előfogatási ügy.

15. A középületekben, vagy azok alkatrészein teendő javítások elrendelése, eszközök, szerek beszerzése, a végrehajtott munkák, szállított anyagok felülvizsgálata.

16. Bizonyítványok — kivéve a szegénységi s azon bizonyítványokat melyek katonai ügyekben szükségeltettek s a polgármester által adatnak ki, egy az adókönyvekből kiadandó bizonylatokat, melyeket az adóügyek vezetésével megbízott tanácsnok ad ki, — kiállítás.

26. §.

Rendes tanácsülések hetenkint egyszer, a tanács által meghatározandó és szokott módon közhírré teendő napon tartatnak.

Rendkívüli ülést tarthat az elnök, a hányzor valamely fontosabb tárgy sürgős elintézésének szüksége áll elő, vagy a tanács azt elhatározza.

A tanács tagjai a rendes ülésekre meghívó nélkül, a rendkívüliekre pedig meghívásra mindenkor megjelenni kötelesek. A tanácsülések nyilvánosak, azonban közérkölciségi szempontból, továbbá valamely határozat fölötti szavazáskor, 2 tanács tag kivételére pedig mindenkor: a hallgatóság eltávolítandó.

Az öt vagy családtagjaik érdeklő kérdések tárgyalásánál egyik tanács tag sem vehet részt.

(Vége köv.)

renesétlenséget sejték. Lesiettem a lépcsőn, s midőn a gróf ajtajához közeledtem, házi-asszonyom halvány, kétségbeesett arccal megragadá kezemet.

— Képzeld, uram, D. gróf . . . Nem, ez iszonyatos! Hihetetlen valami! Szegény ember! jajveszékél az asszony. Bizonyosan a borzadálytól ájult el. A láda, melyet a postáról kapott . . . Képzeld csak . . . Ah nem bírom . . . nem merem megmondani.

E rejtélyes, összefüggés nélküli szavak után berohantam az öreg ur szobájába. Önkénytelenül hátrahököltem, midőn az aggyasztant halotthalványan, eszméletlenül elterülve láttam a padlón. Hozzá akartam ugrani, hogy eszméltre hozzam, midőn az asztalon egy esinosan fényezett ládikát pillanték meg, mely nyitva volt. Eliszonyodva hátratántorodtam: a ládikában vörösselyem bélében egy fehér, finom, vértelen férfikéz feküdt, melynek gyűrűsujján briliántkő fenylett. Borzadva kiálték fel, de következő pillanatban ismét odavonzott kíváncsiságom.

A nyitott láda fedelén belül egy papírlapocská volt odatűzve, melyre néhány lengyel szót írtak. Három évi utazásom alatt Lengyel- és Oroszországot bejárva, meglehetősen értettem a lengyel nyelvet. A kíváncsiság legyőzte borzadályomat és a következő, tisztán írt szavakat olvastam: „Az áldozat keze, melyet te vittél emyire!”

Annyira el voltam fogulva, hogy e pillanatban megfeledkeztem az öreg urról. Azonban csakhamar magamhoz térve, az eszméletlenhez léptem, felemeltem a padlóról, hová nyilván a láda felnyitása alkalomával zuhant, s a szomszédban lakó fiatal fűrdőorvoshoz siettem. Miközben az orvos eszméltre igyekezett hozni a boldogtalan grófot, elmondám neki a rejtélyes cédula

Budapest, 1891. január 29-én.

— Az elhunyt herceg-primás. — Ki lesz az esztergomi érsek utóda? — Az országgyűlés. — Interpellációk a gellérthegy-i czitadella és a Hentzi-szobor ügyében. — A békés eszabai sikkasztás.

Hát minden esztendő megköveteli a maga áldozatát. — A halál minden esztendőben kivészi a részét a nemzet nagy férfiai közül. Most egy királyi sarj, majd egy kiváló eszű államférfi. Az idén pedig az ország uralkodó vallásának főpapja hunyta le szemét örök álomra. Félórával azután, hogy a lélek ellagya a testet, az ország szíve, a főváros is tudta a gyászbeszédet. A hír megdöbbenett és gondolkodásra késztetett mindenkit. A középületekre kitétek a fekte lobogót. Egy hét előtt még nem is sejtette senki, hogy a herceg-primás napjai meg vannak számlálva és már élete csak pár nap kérdése. A nyáron, mikor idelenn volt a fővárosban, hogy József főherceg leányának esküvőjét végezze, még kitűnő színben láttuk és seuki sem gyanította, hogy többé nem teszi lábát országunk fővárosába, hogy budai palotájának küszöbét nem lépi át többé.

Az országgyűlés a képviselő- és a főrendiház a hivatalos távirat vétele után nem késtek részvétüknek kifejezését adni. Azon a napon a tárgyalás folytatását megszakasztották; a nagy halott koporsójára koszorút küldöttek s a temetésen hivatalosan képviselték magukat. Ofelsége a király, Frigyes főherceg által képviseltette magát. Küldötséggel résztvett a szertartáson a magyar Akadémia is, nemkülönbön csaknem valamennyi fővárosi egyesület, azonkívül a tudomány- és műgyegetem, központi papnevelő-intézet. A temetés napján több templomban gyászmisét tartottak, melyeken nagy számú közönség jelent meg, mely személyesen nem jelenhetvén meg a temetésen, így róttá le a kegyeletadókat az elhunyt herceg-primás iránt.

Ma már ott nyugszik a többi elődei között a kriptában. Alig falazták be koporsóját, már is utódjáról kezdenek gondolkodni. Hja! Hjen az élet. Forog a föld s az ember lábának nyomát elsepri a szello. Térben és időben alig marad az ember életének valami nyoma. Körfolyás az egész élet. Egyik a másik nyomába lép és így folyik ez, Isten tudja meddig. Ha Haynald Lajos, a kalocsai érsek oly súlyos beteg nem lenne, bizonyára a legkomolyabb jelölt lenne. Amde, mint mondják, betegsége következtében még olvasni is elfelejtett és a nevét sem képes leírni. Schuster, a váci püspököt, Samassát, az egri érseket még a kandidátusok sorában sem emlegetik. Hornig veszprémi és Császka székesi püspököt megelőzve, már is a primás utódjaként tekintik Schlauch nagyváradi püspököt, a kinek esztergomi érsekké való kinevezését csaknem bizonyosra veszik.

Amde mindez még az idő kérdése, a mely azonban sokáig nem marad bizonytalanságban, miután az érseki széket sokáig betöltetlenül nem lehet hagyni.

Az országgyűlés tegnapelőtt fejezte be a kisdövényről szóló törvényjavaslat tárgyalását, mely általánosságban és részleteiben több kisebb, lényegtelen, változásokkal elfogadtatott. Ez igen üdvös intézkedés s kisdövény egészségének megóvása szempontjából felette szükséges is. A kormányt

értelmét. Bármily titokteljesek voltak is e szavak, mégis sejtették velem, hogy politikai háttérre van a dolognak. Amint D. gróf a kéz megpillantásakor eszméletét elveszté, arra következtettek, hogy az előtte igen kedves lehet t.

A szerencsétlen gróf az orvos fáradozásai közben magához tért, de ismét önkénytelenbe esett és néhány lengyel szót rebeggett, mit csak én értettem meg.

— Fiam! Szerencsétlen fiam! mondá és újra elveszté eszméletét.

Ez az eset egész nap nyugtalanított. Háziasszonyom kérte az orvost, hogy semmit se szóljon ez esetről, valamit nekem is lelkemre kötötte a hallgatást, nehogy háza a fűrdővendégek előtt hirbe jöjjön. Az orvos jelentést tett a hatóságánál, mely megjelenvén, konstata, hogy a ládat egy galicziai faluban adták fel.

D. gróf forrólabzába esett, de néhány nap múlva állapota jobbrafordult. Mivel az elmúlt napokban teit szolgálalom jó ürügy volt, meglátogattam az öreg urat, s elcsodálkoztam, midőn halvány, sovány arczát megpillantottam, melyet a szenvedés és fájdalom igen mélyen megviseltek. A hatóság a ládat lefoglalta, bár a gróf nem akart megválni tőle, végre a kezét az orvos spirituszába tette, s a gróf ágyával szemben a szekrény tetejére helyezé. Igen rossz benyomást kelte, az üvegben levő kéz a belépőre. A rajta volt briliántgyűrűt most ő viselte.

Egy hét múlva, hosszas faggatásaimra végre felvilágosított a borzasztó titkos eseményről. Előbb egy levelet mutatott nekem, melyet Varsóból keltezve Budapestre küldtek, onnan ide Fűredre. A levél azt a hirt

annyival is inkább megilleti a dícséret jelen tetteért, miután ilyenmü törvényvel Európa csaknem valamennyi államát megelőzte. Csak a szász és román képviselőknél nem tetszett a dolog, igen félnek a magyar nyelv terjedésétől. S egyáltalán nem akarják a magyar nyelvet és kultúrát respektálni. Csakhogy az ő tekintélyük semmit sem bílt az ország mérlegének serpenyőjén, mert elvégre is az ország nem Szászország.

Mikor a tárgyalás befejeztetett, több nevezetes interpelláció intéztetett a kormányhoz. A többi között szabad legyen egyet kiemelnem. És ez Perczel Miklóse. Perczel meginterpellálta a miniszterelnököt, hogy hajlandó-e a kormány a gellérthegy-i czitadella lebontása és a Hentzi-szobor eltávolítása ügyében a kezdeményező lépéseket megtenni, miután mind a kettő a magyar nemzeti érzületet sérti. A czitadella lebontását még a mult nyáron emlegették. De az csak áll mindig, komoran és sötéten fenyegetve a fővárost, melyet onnan kényelmesen romokká lehet bombázni. A Hentzi-szobor történetét mindenki tudja. Tudja, ki volt Hentzi. Bizonyára nincs olyan ember a föld kerekéségén, a ki ellenségének gipsz-szobrát vagy arczképét házának legdíszesebb helyén őrizné. A Szent-György-tér amugy is emlékezetes reánk nézve s csak kegyeletünk sérti az ott gögösködő szobor. Sohasem várták még olyan kíváncsisággal a miniszterelnök választát, mint most. Nemzeti szempontból okvetlenül szükséges a kérdés megoldása, melynek tisztázását most az interpellált a miniszterelnök erkölcsi kötelességévé tette. Ha a czitadellát lebontják s Henczi elviszik, a magyar nép kívánsága lesz csak teljesítve, a mely sem a magyar király lojalis érzületébe, sem pedig magasabb érdekeibe nem ütközik. A magyar embert az a szobor és a czitadella csak a szomorú időkre emlékezteti. Pedig hát ő már mindazt elfelejtette, kibékült mindennel. A mi elmúlt, vissza nem jö. Minek hát az a szomorú emlék oitan.

Budapest krónikája nevezetes vala arról, hogy évenként rengeteg sikkasztás, elkezelés és Amerikába átnakvirágozás fordult elő. Nem esoda, ha a jó vidékieknek is megjött a kedvük nem is kiesiben, hanem mindjárt nagyban utánozni a fővárost. Lett nagy riadalom a héten a börzén, mintha csak az arany vesztette volna értékét, annak a hírére, hogy a békés-eszabai takarékpénztárból 300,000 frtnál több sikkasztatott el, hogy Krnák pénztárnok és Launer főkönyvelő meglöttek magukat és Bartóky igazgató elfogatott. A pesti pénztárzettek közül többen vannak érdekelve s azok azonnal leküldték a helyszínére meghatalmazottait. Naponta lesik a táviró hivatalban a kedvező híreket, mintha csak valami uralkodó haláláról volna szó. Hába, ofelsége, a pénz, nem ismer nagyobb urat. Lesz dolga a vizsgálóbirónak, mert az csakugyan nevezetes ügy. Ta én sohse ismerték volna szegény Békés-Csabát, ha ilyen kis epizód nem teszi nevezetessé az ország előtt. No, esakhogy nem is igen akar vele dicsekedni, ép úgy, mint azzal, hogy daczára annak, hogy a nagy magyar alföld kellő közepén fekszik, mégis a pansziavizmus főfészke. Ezt volna jó elsikkasztani!

Fővárosi levelező

tartalmazta, hogy fiát borzasztóan megcsokitva, ágyában meggyilkolták.

Ezután D. gróf elmondá multját és fia viszonyait. Fiától 6 évvel ezelőtt vált el Varsóban, mivel neki távoznia kellett. Az orosz kormány elfogatási parancsot adott ki ellene, mert veszélyes nihilista összeesküvőnek tekintették. Fia tekintélyes állást vívott ki magának, így az öreg gróf nyugodtan hagyta el hazáját és tért az önkéntes száműzetésbe. Az ifju gróf beleszeretett eközben egy dugszdag orosz leányába, kinek atyja azonban az öreg D. grófnak halálos ellene volt, ő tehát fián akart boszút állani. Az ifju mit se sejtve az orosz nábob és jövendőbeli apósa sötét szándékáról, megírta atyjának, hogy legközelebb nősülni fog. Az öreg igen örvendett fia elhatározásának és sürü levelezést folytattak az eljegyzés napjáig. A gonosz após azonban elközbott egy levelet és az ifjut feladta az orosz hatóságnak, mint olyant, ki egy veszélyes nihilistával összeköttetésben van. A vizsgálatot megindították, de a levelek ártatlan tartalma semmi okot sem szolgáltatott arra, hogy az ifju D-t pörbe fogják. Az álnok orosz tervét meghiúsulva látá, egy éjjel orgyilkosokat bérelve, az ifjut meggyilkoltatá és kegyetlenül megcsontkította. Hogy az apának a kegyelmeidőfést megadja, elküldte kedves fiának kezét.

Szomoruan hagytam ott e felvilágosítások után a boldogtalan apát. Rá egy hétre az agg gróf görnyedten, s megtörve haladt végig a sétányon és szemében könyccsepp rezgett. Egy napon eltűnt és Budapestre ment — feledni.

Gyakran meglátogatom azóta és fiaként szeret.

Különlélek.

— Léva város részvéte. S i m o r János, bíbornok-érsek, herceg-primás elhunytá alkalmával Mácsay Lukács, városunk polgármestere, az esztergomi főkapitánhoz intézett táviratában adott kifejezést a város öszinte részvétének. A mult hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlésen pedig a város képviselőtestülete jegyzőkönyvébe iktatta a boldogult elhalálása felett érzett mély fájdalomt; halhatatlan érdemeinek elismerése jeléül, arczképét olajba festve megrendeli és a temetésen Mácsay Lukács polgármester vezetése mellett küldötséggel képviseltette a várost, a mely küldötségek tagjai voltak: Báthy László, Holló Sándor, Huberth Vilmos, Juhász László, Lakner László és Levaticz Gasztáv.

— Kaszinó estély. A kaszinó által mult hó 29-én tartott estély nem nagy, de elég szépszámu közönséget hozott össze az egyesület termibe. A műsort Becker Nándor, főgimn. tanárnak felolvasása nyitotta meg, a ki Wagnerrel s annak korszakot alkotó zenéjéről igen érdekesen értekezett. A köztetszessel és élénk tappsal fogadtat értekezést lapunk olvasói egész terjedelmében élvezhetik, amennyiben a felolvasó szíves volt azt a lapunkban leendő közlésre átengedni. — A felolvasást szavallat követte. Balbach Irén k. a., Pálma Kálmánnak „Az első bál” című költeményét szavallat. A józú humorral megírt költemény, a melyben egy fiatal leány levélben közli barátnejával első balján szerzett kellemes tapasztalatait és az azutáni hallott első szerelemi vallomást, a melyre természetesen ő sem késett elrebegni az „igen” — mindvégig a legderültebb hangulatban tartotta a közönséget, s ez — a nyert élvezetért — nem is fukarkodott tapsaival megjutalmazni a jó szavallót, a ki korrekt előadásával lelket öntött a kedélyes költeménybe. — A műsor utolsó számát a zenekedvelők társasága által előadott „Tandäuser opera de Wagner” J. B. Singelée 131. műve képezte, melyet Hliva János írt át zenekarra. A darabot hallottuk már az utolsó hangversenyen; ez azonban semmit sem vont le annak értékéből; sőt mondhatjuk, hogy azt ez alkalommal még szebbnek és erőteljesebbnek találtuk, mint először, a mit a precíz előadás mellett részben annak is tulajdonítunk, hogy a kaszinó termének sokkal jobb akusztikája van, mint a vendéglő nagytermének. A darab előadása olyan tetszést aratott, hogy a zenekedvelők a közönség kíváncsiságára megismélték azt. Dícsérőleg emlékeztünk meg arról is, hogy Richter Tivadar, Richter Ferencznek, a dalárda és zenekedvelők társasága karmesterének, a főgimn. IV. osztályába járó fia, igen ügyesen s ritka otthonossággal játszotta a nehéz darab zongorakíséretét.

— Hymen. Kiss Lajos, Barsvármegyei lévai járásának tiszteletbeli főszolgabírója, mult hó 20-án vezette oltárhoz Eperjesen Kornis Marianna kisasszonyt, néhai Kornis József tolnavármegyei földbirtokos kedves leányát. — Boldogság koszoruzza frigyüket!

— A lévai dalárda ma este az „Oroszlán” vendéglő nagytermében partoló tagjai részére társas-vacsorával összekötött dalestélyt rendez, a melyen vendégek is a legszívesebben fogadtatnak. — Egy teríték ára 1 frt.

— Adóhivatal Verebélyen. A pénzügy-miniszter — mint értesítünk — a lévai kir pénzügyigazgatóságtól e napokban bekívánta a verebélyi járásra vonatkozó pénzügyi statisztikai adatokat s egyuttal felhívta az igazgatóságot, hogy terjeszse fel véleményét azziránt, vajjon: szükségesnek tartja-e egy új adóhivatalnak Verebélyen való felállítását? — Az igazgatóság — mint örömmel halljuk — az adóhivatalnak felállítását mellett nyilatkozott s így remélhető, hogy Verebély neomsokára meg is kapja az adóhivalt.

— Gyászmise a boldogult herceg-primásért. S i m o r János, bíbornok-érsek, herceg-primás lelki üdvéért az ünnepélyes szent mise Léván, mult hó 28-án, az elhunyt herceg-primás temetése napján, reggeli 9 órakor lett megtartva, a plebánia templomában. A megható gyászmisét Lakner Antal plebános végezte, a kinek Karl Alajos káplán és Becker Nándor k. r. tanár segédkeztek. A gyászmisén megjelentek: a városi tanács, a honvédtisztikar, a pénzügyigazgatóság, az adó- és szolgabírói hivatal, — a kath. legényegyesület, temetkezési egyeslet, a főgimnázium, tanítóképzede és a kath. fiu- és leányiskolák növendékei tanáraik és tanítóik vezetése mellett. Ezekon kívül olyan nagy számú résztvevő és gyászoló közönség, hogy a tágas templom a zsufolásig megtelt.

— Ertesítés. A bars megyei kaszinó-egylet által mult hó 24-ére tervezett táncvigalom közbejött akadályok miatt 1891. évi február hó 9-én fog megtartatni.

— Rekvium. — Február hó 5-én a lévai kegyes tanítórendiek templomában a boldogult herceg-primásért az ünnepélyes rekvium d. e. 9 órakor fog megtartatni, mely alkalommal a műkedvelők zene- és énekkara Neme-ovics Antal rekviumet fogja előadni. Az ünnepélyes rekviumet a főgimn. dísztermében az ifjuság által tartandó gyász-ünnepély fogja megelőzni.

— **Hontvármegye új főispánja,** Roszner Ervin báró, múlt hó 30-án, pénteken érkezett Ipolyságra, hogy elfoglalja főispáni székét. Az új főispánt nagy lelkesedés kísérte utján, kit a vármegye határán, Nagy-Maroson, Kádár Kálmán, az ipolysági pályaudvaron Mailáth István és a vármegyeházban Lestýánszky Sándor alispán fogadott és üdvözölt. A főispán a beszédre adott válaszában örömeinek adván kifejezést a szíves fogadtatásért, abban garanciát lát a kölesönös megértés és a hazáját előmozdító, vállalt együttműködésre. A város fel volt lobogva. Tegnap volt az ünnepélyes beiktatás, a melyet bankett követett; este a várost kivilágították és fáklyásmenetet rendeztek a főispán tiszteletére.

— **Hangverseny a garam szőlősiék javára.** A lévai dalárda e napokban tartott választmányi ülésén — mint értesülünk — megújította azon, már előbből hozott határozatát, hogy a garam-szőlősi tüzkárosultak javára hangversenyt rendez. A hangverseny — hír szerint — május hónapra van tervezve. A dalárda eredetileg január- vagy februárra tervezte ezen hangversenyt, de lözbejött akadályok — nevezetesen az előző év ugyanezen célra rendezendő tánczestélyei miatt, el kellett azt halasztania. — A tüzkárosultak érdekében ohajtott lett volna ugyan, hogy a tél szigora által is hanyargatott, éhező nép mielőbb jusson a nyújtandó segélyhez, ez azonban semmit sem von le a tüzveszt által sújtottak halálból és a közönség elismeréséből, a melylyel az egyesület nemes és humánus határozatáért mi is öszintén adózunk.

— **A kath. legényegyesület** ma egy hete tartotta évi közgyűlését a pártoló és rendes tagok élénk érdeklődése mellett. Báthly László elnök kimerítő jelentésben számolt be az év eseményeiről. A jelentésből örömmel vesszük tudomásul, hogy városunk emme derék egyesülete évről-évre izmosodik, mit legjobban bizonyít ama körülmény, hogy a rendes tagok száma a múlt évben 64-re, a pártolóké pedig 85-re emelkedett. Az egyesület helyes és üdvös irányu fejlődésére vall továbbá az is, hogy tagjai számára létesítette a beteg segélyező intézményt, a melyet néhány tag már a múlt évben igénybe is vett. Öröndetes a jelentés azon része is, a mely a rendes tagok erkölcsi viselkedését kifogástalannak és példásnak konstatálja annyira, hogy a lefolyt évben még a legesekélyebb rendreutalás sem lett alkalmazva. — Az egyet múlt évi bevétele volt 485 frt 65 kr.; a kiadás: 428 frt 35 kr.; maradványa: 57 frt 30 kr. — Tükésített vagyona 196 frt 24 kr. — Öszinte kegyelettel emlékezett meg a közgyűlés Simor János bibornok-érsek, herceg-prímás haláláról is, a ki az egyesületnek fővédnöke s több ízben kegyes jótétevője volt. A boldogult elhunyt feletti mely fájdalomnak az elnök indítványára jegyzőkönyvileg is kifejezett adott a közgyűlés. — **Tiszteletbeli tagokká** lettek: Lakner László és Tonhaizer Mihály. — A választás a következőleg ejtette meg: alelnök: Jaross Ferenc; — választmányi tagok a pártoló köztül: Borcsányi Győző, Bo-dis József, Cserey József, Edinger János, Fizély Lajos, Lovas János, Medveczky Ottó, Nyiredy Gyula, Pély István, Pigler István, Rózsás János és Szepesy László. — **Számvizsgálók:** Fizély Lajos, Medveczky Ottó és Nyiredy Gyula.

— **A gr. szőlősi tüzkárosultak javára** múlt hó 7-én rendezendő tánczestélyre a meghívók már szétkúrtak, ennél fogva a rendezőség felhívja azokat, kik netalán tévedésből meghívót nem kaptak volna, szíveskedjenek e végett a rendezőséghez fordulni, ugy szintén azon vidékieket is felkéri, kik beszállásolás tekintetében a rendezőség közvetítését igénybe venni ohajtanák, ebbeli kívánságukat az estélyt megelőző három nap alatt szíveskedjenek bejelenteni, hogy kenyelmes szállásokról még idejében gondolkodni lehessen. Az estély a rendezők buzgólkodása következtében a legfényesebb sikernek néz elébe; mert egész vármegyében nagy iránta az érdeklődés.

— **Hír a póstáról.** — Pósthivatalunktól vesszük a közlekedés érdekében — azon öröndetes értesítést, hogy ezental a reggeli vonattal is indít a hivatal kocsipósta-szállítmányt, s ugyanily szállítmány a délutáni vonattal érkezik is. — Vagyis ezental minden vonattal érkezik és megy mindenrendű szállítmány.

— **Kinevezés.** Már régebben hallottuk, hogy Ordódy Lajos, vármegyénk szülőte, az orsz. gazd. egyesületnél viselt állásától megválni készült; — a hír rövid idő előtt csakugyan megvalósult s Ordódy Lajos nemcsak az igazgatói állásról mondott le, hanem a „Gazdasági Lapok“ szerkesztéséről is visszalépett és a szerkesztést — ő maga maradván a lap tulajdonosa — Szemeré Hubának adta át. Mint örömmel értesülünk, Ordódy Lajos e napokban egy új és diszes állást nyert, amennyiben Kóburg-Szász-Góthai herceg ausztriai és magyarországi összes javainak igazgatójává nevezte ki.

— **A körömczányai magyar egyesületnek** — mint levelezőnk írja — múlt hó 24-én érdekes estéje volt. Forster Zsófi és Hollós Albertin előadták Pailleron Báli alatt című dialogját. Lende Ede városi erdőmester „Az erdő és fontossága

az emberi nem összeségére“ című értekezését felolvasta Strauch Béla, Fischer Gyula pedig Petőfi Szeget szeggel című költeményét szavalta el. A szépszámu közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig az előadásokat, melyek után cigányzene mellett hajnalig tartó táncz következett.

— **Házasság elől a halálba.** Bakabányán — mint tudósítók írja — jan. hó 23-án egy Kovácsik Samu nevű legény háza padlásán felakasztotta magát. A szerencsétlennek esküvője két nappal későbbre volt ki üzve s azt mondják, hogy éppen az esküvő miatt emésztette el magát. Nem akarta azt a leányt elvenni, a kit anyja választott ki számára feleségül. Más verzió szerint azért ölte meg magát, mert anyja nem akart neki két ökiöt adni.

— **Övintézkedések az árvizek ellen.** Az árvíz esetére teendő övintézkedések ügyében a földmivelésügyi miniszterium, tekintettel arra, hogy a hónak netáni gyors olvadása következtében a helyzet fölötte komolylyá és veszélyessé válhatik, messze-menő rendszabályok alkalmazását határozta el és utasította a törvényhatóságokat, hogy az esetleges baj elhárítására azonnal megtegyék a szükséges intézkedéseket.

— **Állandó hid Esztergomnak** A lapok írják, hogy Baross miniszter egy állandó hid építésével készült az esztergomiakat megörvendeztetni. Ezt az eszmét a miniszter legelőször Simor hercegprímás előtt pendítte meg, azt a kérdést intézve hozzá újév napján, hogy mennyiben számíthatna a kormány a primás közreműködésére a hid létesítésénél. A primás a legnagyobb örömmel fogadta ezt a tervet, melynek megvalósításához azonban már csak utóda nyújthat segédkezet a miniszternek.

RÖVID HIREK. — Kis Ugrócson Legény Jánost e napokban felesége boszúból oly szerencsétlenül tisztította le egy hidról, hogy az kitorpte a nyakát s rögtön meghalt. — **Zágrabban** a német ellenzéki lap azt ajánlja, hogyha Budapesten nem kell a Hentzi-szobor, adják oda Zágrabnak, hol szent és drága emlék lesz, mert a szobron sok horvát hős neve van felírva. Budapestnek — azt hisszük — nem esnek nehezebbre megválni a szobortól. — **Nagy sztrájk** készül Bécsben, az ottani cipőgyárakban; mintegy 10 ezer munkás fog részt venni benne, ha a gyárosok nem teljesítik a munkások kívánságát. — **Egy statisztikus** kiszámította, hogy Észak Amerika, ha lakossága az eddigi arányokban szaporodik, 1895-től fogva már nem fog gabonát szállíthatni a külföldre, sőt maga szorul rá a bevitelre, a mi nagyon kecsesgató kilátás volna az európai gabonatermelő országokra; de aligha egy kis számba nincs a dátum. — **Becsben** egy császári rendelet e hó 25-én a képviselőházat feloszlatta s az új választások azonnal való megejtését elrendelte. Míután a reichsrath mandátuma csak a tavaszszal járt volna le, a senki által nem sejtett, gyors feloszlátás óriási meglepetést keltett. — **Inség.** Beregvármegyében — mint olvassuk — az inség szomorú jelei mutatkoznak. Egy véka kukoricaesutkának az ára 15 kr., melyet liszté örvölve s a kukoriczaliszttal vegyítve sütik meg kenyérnek. — **Aradon** valóságos muszka rubelek vannak forgalomban, melyekről nem tudják, hogyan kerültek oda. — **Nagy sikkasztás.** A békés-esabai népbanknál 400 ezer forint meghaladó sikkasztás nyomára jöttek. A sikkasztók a bank pénziárnoka és ellenőre, a kik a laza ellenőrzés mellett 20 év óta üzték büntös manipulációjukat.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

A népszámlálás humora.

Nem beteg-e? Kérdi az ügynök! — Igen. Sorvadásban vannak a zsebeim.

Irnitud? — Nem. — Olvasni? — Igen — százig.

Hol született? — Kérdi az ügynök egyik összejárótól. — Nem tudom. — Hogy-hogy? — Hát az édes anyám gyorsvonaton utazott és a kupéban szület.

Mi a foglalkozása? — Jó volna bizony, ha ügynök ur megmondaná, legalább magam is tudnám. Feleit keresi humorral egyik szegény ember, kit a tél hidege nyomorgat ebben a munka nélkül való időben.

KÖZGAZDASÁG.

„THE GRESHAM“ életbiztosító-társaság Londonban. E társulat évi jelentése, mely az 1890. június hó 30-án befejezett 42-ik üzletévről szól és a részvényesek 1890. december hó 16-án tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főponyjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulathoz az utolsó év alatt 6673 biztosítási ajánlat nyújtott be 55.985.275. — frk értékben, melyek közül elfogadtattott 5764 drb 47.194.725 frk biztosítási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állítottott. A díjbevétel, a vissz biztosítási díjak levonása után 15.500.911 frk 77 cts.-ra rug, a miben az 1.770.692 frk 60 cts.-ot tevő első évi díjak befoglaltat-

nak. A kamatszámra mérlege 4.583.437 frk 40 cts.-ot tesz, mi által a társaság évi jövedelme — a díjbevétel hozzászámításával — 20.084.349 frk 17 cts.-ra emelkedett. A társaság az elmúlt év folyamában 8.706.667 frk 81 cts.-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt biztosítási és vegyes biztosítók sat. fejében, fizetett a társaság 1.927.233 frk 75 cts.-ot, kötvények visszaváltására 1.426.338 frk 75 cts.-nyi összeget fordított. A biztosítási és járadék alapok 5.789.558 frk 13 cts.-al gyarapodtak. Az összes eszelekvő vagyon az üzletév végével 111.610.613 frk 54 cts.-ra rugott. Tökebefektetések: 2.400.317 frk 40 cts. a brit kormány értékeiben, 539.819 frk 79 cts. az indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 14.995.488 frk 23 cts. idegen államok értékpapjaiban, 1.734.190 frk 10 cts. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 52.410.338 frk 33 cts. vasuti és egyéb kölesönkötvényekben 16.619.240 frk 73 cts. A társaság ingatlanjaiban, melyekben a társaság bécsi és budapesti házaibefoglaltatnak, 8.097.063 frk 86 cts. jelzálogban, és különböző értékekben 14.753.255 frk 10 cts.

Az évi jelentés részletesebb adatai a budapesti főigazgatóságnál kaphatók, a hol egyuttal ajánlatok életbiztosításokra benyújtandók.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A zsitvavölgyi vasut ügyében.

Tekintetes Szerkesztő ur! Qui tacet, consentire videtur, vagyis, aki hallgat, beleegyezni látszik. Így történt folyó hó 15-én Verebélyen a zsitvavölgyi vasut tárgyában tartott érdekeltségi összejövetelen. Mídon t. i. öméltsága a megye főispánja előadta, hogy e vasutat azért nem lehet Verebélyen alul a Zsitva balpartján Besenyő felé Észak-újvárral összekötni, mert oly tetemes öszszeggel kerülne többbe a Zsitva jobb partján vezetendő surányi vonalnal, a menayire nem bír a megye fedezetet találni; tehát kénytelenek vagyunk a körülményekkel megalkudva, elfogadni a Verebélyen alul a Zsitva jobb partján Surányig húzandó vonalat; az öszses jelenlevők mély hallgatással fogadták e kijelentést, mint a halálra ítélt rab, mídon a legfőbb ítélőszék elmarasztaló ítéletét olvassák fel előtte, mely ellen nincs többé fellebbezés, csupán Zongor János árvaszéki elnök ur tett egy pár megjegyzést, de aztán, csendes lemondással ő is megadta magát, csak a felett érezvén fájdalmat, hogy az a híres agacsi állomás kimaradt a tervezetből, — és nem ok nélkül, mert bizony közel esett volna valkházi szűrskertjéhez. Szépen megnyugodott tehát ő, és az ott levő érdekeltség abban, hogy hát építessék az a vasut Barsvármegye nagyobb diészöngéjére a Zsitva jobb partján, vagyis azon községek határán keresztül, melyeknek erre semmi szükségük nincs, s melyeknek ebből annyí hasznuk sem lesz, amennyi kárt ökoz nekik drága földjeik eldarabolása. Beleegyezhet a vasut ekként vezetésébe az ar. maróthi járás és Verebély város értelmisége, ha csak saját érdekét és kívánságát tekint, mert szálalt is ki lesz elégtve, — de nem hiszem, hogy be'egyezzenek a verebélyi járás alsó része, bár senki sem adott kifejezést elégedetlenségének, mert ugyan mi haszna lesz abból Mohi, Győröd, Tóhó, Lüle, Eny, Setéktut, Bese, Pozba, Baracska, Kis- és Nagy Fajkúrt, Fakó Vezekény, Cseke, Fűs, Belleg, Szemes, Rendve, N. Valkház, Hul, Ohaj, Lóh és Besenyő községeknek, ha az a régóta ígért és tervezett bars megyei zsitvavölgyi vasut gözöse ott fog futni a tulso oldalon a nyitra megyeiéknél, ezeknek boszuságára, hogy kívánságuk ellenére eldarabolja drága földjeiket, nekünk pedig örökös szegényünkre, hogy drága pénzünkön másnak építették? Hiszen a N. Mánya átellenében a tulso oldalon tervezte t állomás legfőbb N. Mányát elégitenéné ki, ha fentartható lenne az odavezető töltés; de nem hiszem, hogy a megye egy község kedvéért oly örökös terhet vállalna magára, melybe ezen töltés és rajta építendő 2-3 nagy hid fentartása kerülne. A Födemesen tervezett állomás pedig oly neveséges, hogy arról kár is beszélni, mert ki volna olyan bamba, hogy ha már odáig viszi portekáját, ne vinné inkább az alig 1 negyed óra járásnyira fekvő Surányba? Így tehát Verebélytől Surányig ezen alsó községeknek állomásuk nem lesz, tehát épen ott lesznek ezen vasuttal, ahol voltak e nélkül, vagyis még azért az áldozatát se lesznek kárpótolva, mely a megye által megajánlott öszszgéből rájuk esik, — annál kevésbbé érezhetik magukat lekötelve önkéntes ajánlatok tételére. És ezért hiszem is, hogy ilyen önként tett ajánlataikat mind vissza fogják vonni és ez lesz a méltó felelet ilyen sületlen vasuti tervezetre, mert ez nem egyéb, mint a megyei érdekeltség legnagyobb részének kijátszása.

Én ugyan — ami saját meggyőződésemet illeti — nem rajongok sem a Zsitva balparti, sem a jobbparti vasutért; hanem igen is az egész Bars megye érdekében szükségesnek és hasznosnak tartanám a léva-verebély-nyitrai vasut kiépítését, öszskötve ezt Tornoczná! a budapest-bécsi fővonallal, mert ezáltal lenne használhatóvá téve a garamvölgyi vasut is, nem levén

kénytelen ezen vidék Nánáig lekertily vagyis 10-12 mértföldnyi utat hiába tév. Bécs felé vinni termést, mi évenként so ezerekre menő kárt okoz a megye népénél. Ezen vonal ált. l meg lenne rövidítve a Pó zsonyba járás is, hova ma holnap áthelyeztetik a királyi tábla, melynek körébe fo tartozni Bars- és Nyitra megye is. De me lenne rövidítve fenséges korona hercegi kis-tapolcsányi utja is, ami szintén lényege tényező és cél azon vasut létrehozásában. És ezen vonalhoz jobbról, balról, északról délről megyéinknek — mondhatni — leg nagyobb része közel esnék, még Ar. Maróti is, mely járás népe különben is tönkre megy, ha a fúvarozástól meg lesz fosztva.

De azért szavam gyenge arra, hogy egy egész járás és város értelmisége véle ményének más irányt adjak, ámbár tudom, hogy a lévai járás is szívesebben áldoz erre a vonalra, mint a zsitvavölgyire. H azonban már annyira meg van érve a dolog, hogy ennek a zsitvavölgyi vasutnak csakugyan ki kell épülni, akkor a legnagyobb tisztelettel kifejezése mellett ar vonak bátor kérelmét öméltságot, Bars megye nagyérdemű főispánját és azon magas ur ságokat, kiknek befolyásuk van ezen n létrehozásához, s kiknek nevékhöz fog földni ezen mü diészöngé vagy hiányos volt méltóztassanak még egyszer jól megvizsgálni, vajjon lenne-e nagy költségkülöbözlet a mostani terv- és a közt, ha t. Suránytól nemcsak Födemesig, de egész Hulig átjönne a vonal? Mert Födemes hozva is már a Nyitra és Czétény vizen kell építeni a hidakat, pedig itt van a legnagyobb ártér, s ettől a két kilométeresó huli országútig alig kerülne sokkal többbe a vonal, mint a N. Mánya átellenében tervezett állomáshoz vezető erős töltés és 2-3 nagy hid építése és fentartása. ha valamivel többbe kerülne is, azt meg lehetne nyerni a talaj kisajátításánál, mely ezen oldalon felényi értéke van csak a földnek, mint a nyitrai oldalon. Sőt merem hitani, hogy egész Ar. Maróthi Hulig ez szerubb és öcsöbb lenne az építés a Zsitva baloldalán, mert így el lenne kerülve kálazi völgy — el Zsitva-Ujfalunál a de venezi völgy — el Szalepeszénél a Hee völgye, — el Taszarnál a mártóni völgy vagy a Zsitva-völgye, melyek mind nagy töltéseket és nagy hidakat kívánnak s Verebélytől Hízérgig mindentűt jelentéktelen és ölesőbb területen húzódnak át a vonal — s ami fő, meg lenne kimélve a meg azon szegyeteljes és gonyos állapot, hogy a mi költségünkön Nyitra megyén építünk vasutat, melynek ugy is van meg egymáshoz közel három vasutja és mi ann hasznát se vehetünk, hogyha egy ügyes bajos emberünk Ar. Maróthi akarna menni vagy valamely ar. maróthi tisztviselő is községekbe akarna jönni, felülhet rája s utazhatnánk le s föl, hanem csak a volról hallanánk méltó boszusággal, hogy miként futni a mi vasutunk a nyitrai nak. Ez bizony se bunda, se szür, de m abrosz se, hanem méznyalás üvegen k resztül.

Tiszteletem kifejezése mellett maradt Nagy-Lülén, január 18. 1891.

Tekintetes szerkesztő urnak stb.

Varga István,
népök, földbírók.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

A „Képes Csáládi Lapok“ 4. évi második számában Rudnyánszky Gyulától „Irodalmi dolgok“ ez alatt egy igen érdekes cikksorozatát kezd közöl, amely irodalmi viszonyainkat és bajainkat a tárgy gosszág szempontjából tárgyalja s az alapulán váltal kimutatva, a valódi okokat felderíti s az öleső köveket sügéri.

Vetük Ráth Mór újabb kiadásának gyém. kiadású jegyzékét, melyből a többi közt kötetek alkalmi ajándéknak megfelelő műveket jegyeztük fel. Arany János, Levelezése író barátai Nagy-Szalonta és a költő szülőháza látképpel. Pe Arany-hoz ítéztet első levele, költeménye és Ars Petőfihez és Tompa-hoz ítéztet levelei, Tompa leve stb. kéziratainak hasznosával. Arany Jánosé, leír és unokáji arczképpel. A nagy-köcsi lakóház Arany sírcmlékének rajzával és Petőfi két rajzával. Emélek-kiadás, 2 kötet. Könyvközlővelök gazdag félt kötésében 16 frt.

A szemelvényt folytatni fogjuk.

Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Könyv József város kapitány.
Buza: m. mázsánként 7 frt 60 kr., 7 frt 70 kr. Kétszeres 7 frt — kr. — frt — kr. 6 frt 80 kr. 7 frt — kr. Arpa 6 frt. 7 frt 20 kr. Kukorica 6 frt. — 6 frt kr. Bab 6 frt 50 kr. 6 frt 80 kr. Zab 6 frt 80 frt — kr. Lenese 7 frt — kr. — frt — kr. Köles 4 frt 50 kr. 5 frt — kr.

Nyilttér.

Egész selyem virágos Foulard t 1 fr 20 krtól 4 frt 65 kr per méter (körül belül 450 különböző minta) vég és darab száura portó és váumentesen házhoz szállít Henneberg G. (cs. és kir. ud. szállító) selyemgyári raktára Zürichben. Mintákkal forduló póstával szolgál. Levelekre Svajczba 10 kr. bélyeg ragasztandó.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével“ szövetséges „Nagy-Kálnai mezőgazdasági előleg-egylet“ mint szövetkezet.

VAGYON. Mérleg számla 1890. december 31-én. TEHER.

	F. k. l. sz.	frt	kr.		F. k. l. sz.	frt	kr.
Készpénz maradvány 1890. december 31-én	63.	49	04	405 tag által jegyzett 601 darab üzletrész á 50 frt	70. 71.	30050	—
Be nem fizetett üzletrészben	70—71.	179	32	Tartalék alap 1890. december 31-én	56. 72.	2567	69
Leszámitolt váltókban	68. 73.	79490	22	Viszleszámitott váltókban	76.	51827	—
kötvényekben	59.	13679	—	5% betét számlában	78.	6833	63
Központi int. folyó számlában váltó	67. 74.	6	48	Előre beszédett kamatban		828	65
" " " jelzálog	66. 75.	108	01	Ez évi tiszta nyeresemény		2133	16
Felszerelésben a leírások után	31.	95	—				
Létesítésben	32.	35	—				
Alapítási okiratban	33.	100	—				
Előre fizetett kamatok		498	06				
		94240	13			94240	13

Nagy-Kálna, 1890. december 31-én.

Fleiser János ügyvezető.

Az igazgatóság: Zlatnyánszky János, elnök. Báro Pittel Gyula, h. elnök. Sisak Gusztáv, Gunyits György, Salga András, Salga Mátyás, Urbán András, igazgatósági tagok.
A felügyelő bizottság: Id. Sisak Ferencz, elnök. Epölyi Ferencz, Spitz József, Berger Samu, Fleiser Tivadar, f. b. tagok.

KIS HIRDETÉSEK.

Van szerencsém a t. ez. közönség heves találatára hozni, hogy Léva városában (Mártonfű-utca) hatóságilag engedélyezett zálogkönyv-intézetet nyitottam s mérsékelt számlák felszámítása mellett, bármily magasságu előlegeket nyújthatok.

Léva, 1891. jan. 31.

Kiváló tisztelettel
Taub Lipót.

Hirdetésekre bő-ebb felvilágosítást Nyitrai és társánál kiadószög ad, ki levelelbeli tudakozásra postabélyeg beküldésével azonnal válaszol.

MÁRIACZELLI gyomorsepppek
készítve BRADY C. védjeggyel
Első díj a 1889. évi kiállításán (Münchenben) és a 1890. évi kiállításán (Párizsban).
Ez a gyógyszer a 10. század óta ismert és a legújabb orvosi tudományok szerint a legbiztonságosabb és leghatékonyabb.
A gyógyszerárak a következők: 1/2 literes 70 k., 1 literes 100 k., 2 literes 150 k., 4 literes 250 k., 8 literes 400 k., 16 literes 700 k., 32 literes 1200 k., 64 literes 2000 k., 128 literes 3500 k., 256 literes 6000 k., 512 literes 10000 k., 1024 literes 18000 k., 2048 literes 30000 k., 4096 literes 50000 k., 8192 literes 80000 k., 16384 literes 120000 k., 32768 literes 180000 k., 65536 literes 250000 k., 131072 literes 350000 k., 262144 literes 500000 k., 524288 literes 700000 k., 1048576 literes 1000000 k.

Pserhofer J.-féle
gyógyszertár.

Bécsben, I. ker. Singerstrasse 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsozok, ezelőtt általános labdacsozok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal labdacsozok csodás hatásukat észerezen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsozok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő házi szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsozok házi szerül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vertolulások, aranyér, beltétlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórul, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsozok oly könnyen hatnak, hogy a legeseményebb fájdalmak sem okozzák és ennek folytán még a leggyöngyöbb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyek e labdacsozok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk írtak, ezen helyen csak néhányat említtünk azon meggyőzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsozokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22-én.
Tekintetes ur!
Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztító labdacsozóból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flödnük mellett, 1887. szept. 12-én.
Tekintetes ur!
Isten akarata voít, hogy az ön labdacsozai kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezenel megírom. Én gyermekágyban meghűltöm oly annyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön esodálatraméltó labdacsozai engem nem mentették volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért észere. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsozok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 7-én.
Mélyen tisztelt ur!
A legforróbb köszönetemet mondok ezenel önnök 60 éves nagyenyém nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkór-ságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy doboz kapott az ön kitünő vértisztító labdacsozóból s azoknak állandó használata folytán, tökéletesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes ur!
Alhórt íseltelen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsozóból. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen labdacsozok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyílt, a szenvedőknek a legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerintí használatára önt ezenel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8.
T. U. !
Felkértem, miszerint az ön vértisztító labdacsozóból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön esodálatos labdacsozainak köszönetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem 61 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsozok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem vagyok szísztelettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsozok csak a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I, Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsozot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 kr. kerül, bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy esomagot kevesebb nem küldeték el.
Az összeg előbbeni beküldésnél (mi legjobban posta utalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr. kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsozok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utátoztatnak, ennek következtében kéri-tik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsozok követelni és csakis azok tekiütetők valódiának, melyeknek használata utasítás a Pserhofer J. aláírással fekete számban és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös számban van ellátva.

Amerikai köszvény kenőcs, gyors és biztonságos, legjobb szer minden köszvényes és eszes bajok u. m.: grimasz-bántalom, tagszakadás, ischias, migraine, ideges fejfájás, töfájás, fülszakadás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajhóvesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól Ütés utól sebeknél, mérges dagadtoknál, ujjkukac, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ly bajknál, min kitünő szer lőa kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam, Pserhofer J.-től. Sok óv óta idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kúcsóval 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő gőmör, házi szer, rekedtség, gőcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegese ára 50 kr. 2 üveg bérmen ve 1 frt 50 kr.

Elet-eszencz, (prágai csippek), megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű bajok ellen kitünő házi szer. 1 üvegesevel 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-től. Kitünő házi szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: töfájás, szédülés, gyomorgöcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balszam, 1 üveg 50 kr.

Por a lábizzadásellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy doboz 50 kr. Bérmen. 75 kr.

Golyva-balszam, 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só, kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rekedtel emésztésből származó bajknál 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az sztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészi különlegességek raktáron van nak és a készletben neán nem levők gyorsan és esősan megszeretnek. — Postai megrendelések a legyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvételi küldetnek Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltetnek.

3037/1890. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. bíróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a lévai takarékpénztár végrehajthatóan, Drapka Fülöp felső-zsemleci lakos végrehajtást szenvedő elleni 350 frt tökékövetelés és járuléki kikéltítése iránti végrehajtási ügyében a végrehajtást szenvedő Drapka Fülöpnek a esekjői 58. sz. tjkvben A I 1 r. sz. a. foglalt ingatlanra és az ott épült 47. ösz. számú lakháza 169 frtban, az ugyanott A + 1. rszám. a. foglalt szőlőfokvőségére 388 frtban, a esekjői 360. sz. tjkvben A I 1—8. sz. a. foglalt ingatlanra 861 frtban, a esekjői 190. sz. tjkvben A I 1—23. rsz. a. foglalt ingatlanban való 90/19482 rész közös legelő illetőségére: 32 frtban, végre a esekjői 543. számú tjkvben A I 1—25. r. sz. a. foglalt ingatlanban való 90/18712 rész közös kőbánya illetőségére 43 frtban ezenel megállapított kikéltési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi február hó 16. napján d. e. 9 órakor Csejki község bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ing danok becsárának 10%-át vagyis a esekjői 58. sz. tjkvben A I 1 r. sz. a. foglalt ingatlan után 16 frt 90 kr., az ugyanott A + 1. rsz. alatt foglalt szőlő fekvőség után 38 frt 80 kr., a esekjői 360. sz. tjkvben A I 1—8. rsz. alatt foglalt ingatlan után 86 frt 40 kr., a esekjői 190. sz. tjkvben A I 1—23. rszám alatt foglalt ingatlanok 90/19482. része után 3 frt 20 kr., végre a esekjői 543. sz. tjkvben A I 1—25. rsz. alatt foglalt ingatlanok 90/18712 része után 4 frt 30 kr. osznák értéket készpénzben, vagy az 1881. LX. t. e. z. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt ig. ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltőt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. z. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű etismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva, 1890. június 14.

A lévai kir. járásbírósig mint tlkvi hatóság,
Gyenes,
kir. járásbíró.

3037/1890. szám.

Árverési hirdetmény.

Az ar-maróthi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tetetik, hogy Simonyi Béla Barsmegye t. főügyése által képviselt Barsmegye betétpótlási alapja végrehajthatóan, Gasparovits Péter nagy-krstyenyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 28 frt tökékövetelése s jár. kikéltése végett a következő ingatlanok, v. m. Gasparovits Péternek a fenn megnevezett törvényszék területéhez tartozó Nagy Krstyenyi községbeli 4. sz. tjkvben A I 1—2. sorsz. a. foglalt birtoktestbeni 173 frt becsértékű 1/4-od és az u. o. 172. sz. tjkvben A I 1—9. sorsz. a. foglalt birtoktestbeni 439 frt becsértékű 3/4-ad k. tulajdoni jutalékára 1891. évi február hó 17-ik napján d. e. 9 órakor Nagy-Krstyenyén a község házánál megtartandó bírói árverés után a kikéltési áron alól is eladhatni fognak.

Erről a venni szándékozók azu hozzáadással értesítetnek, hogy az eszel egyidejűleg megállapított árve ési feltételek szerint:

1. A megállapított kikéltési ár a fenn külön külön kiírt becsérték lesz.
2. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá becsított ingatlanuság kikéltési árának 10%-át bántpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontja a hivatalos órák alatt ezen tlkvi hatóságnál és Nagy-Krstyenyén község előjáróságánál is megtekiütetők.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság Ar. Maróthon, 1890. évi szeptember hó 23-án.

Szabó Gusztáv,
kir. törvényszéki bíró.

nincs többé fogfájás!
Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvize, fogpora és fogpásztájának használata mellett,
2 arany érem: Brüssel 1880, London 1884.
A legmagasabb kitüntetések.
Boursaud Péter 1373. évben feltalálta.
A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek rogyintott napoként néháy esepet vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárságot kölesít, a mennyiben a fogust erősíti, s teljesen egészségessé változtatja.
A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vétek tenni, midőn ezen legregőbb s legpraktikusabb készítményeket becses figyelemmel ajánlom, mert csakis az egyedüli és legkitünőbb gyógyszer mindenemű fogfájdalmak ellen.

Alapítattott 1807. **SEGUIN** 106. & 108. Rue.
Főügynök: **BORDEAUX** Croix de Segney
Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

